

CrossMark
click for updates

Death anxiety in patients with cancer in Kermanshah

Salehi F^{1*}, Mohsenzade F², Arefi M³, Salehi Zahabi S⁴, Amirifard N⁵

- 1- M.A in Clinical Psychology, Kermanshah University of Medical Science, Kermanshah, Iran.
2- Assistant Professor of Psychology and Counseling Department, Kharazmi University, Tehran, Iran.
3- Assistant Professor of Psychology and Counseling Department, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.
4- M.A in General Psychology, Department of Psychology and Counseling, Islamic Azad University of Kurdistan, Iran.
5- Associate Professor in oncology and radiotherapy, Kermanshah University of Medical Science, Kermanshah, Iran.

Corresponding Author: Salehi F, M.A in Clinical Psychology, Kermanshah University of Medical Science, Kermanshah, Iran.

E-Mail: Farkhonde.Salehi@gmail.com

Received: 3 April 2019

Accepted: 2 May 2019

Abstract

Introduction: Cancer is one of the most common diseases in the world. one of the important psychological factors in these patients is a death anxiety. So this study aimed to investigate death anxiety rate in patients with cancer in Kermanshah.

Method: In this cross-sectional study that was performed on 101 patients with cancer that referred to the oncology department of Imam Reza Hospital, we used Demographic and Templer Death Anxiety Scale and finally data analyzed by using SPSS version 22.

Results: The results showed that 64.35% and 88.11% of patients were female and married respectively . The average scores of death anxiety of patients were 9.71 ± 3.58 . 81.18% of the patients had high death anxiety. Finally, the results showed that in this study there was significant relationship between anxiety of death with some demographic information.

Conclusion: The findings indicate high score anxiety of death in the majority of patients with cancer. Due to the high death anxiety in these patients and its psychological effects, psychological interventions and counseling to relieve death anxiety by psychologist is necessary on Oncology departments.

Keywords: Cancer, death anxiety, Kermanshah.

Access this article online

Website:
www.ijca.ir

DOI:
[10.29252/ijca.1.1.24](https://doi.org/10.29252/ijca.1.1.24)

شیوع اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به سرطان شهر کرمانشاه

فرخنده صالحی^{*}، فرشاد محسن زاده^۲، مختار عارفی^۳، سارا صالحی ذهابی^۴، نسرین امیری فرد^۵

- ۱- کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.
۲- استادیار گروه راهنمایی و مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
۳- استادیار گروه روانشناسی و مشاوره، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
۴- کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، کردستان، ایران.
۵- دانشیار رادیوتراپی و آنکولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.
- نویسنده مسئول: فرخنده صالحی، کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.
ایمیل: Farkhonde.Salehi@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۷/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۱/۱۴

چکیده

مقدمه: سرطان یکی از بیماری‌های شایع در دنیا می‌باشد. یکی از مؤلفه‌های روانشناختی مهم در این بیماران اضطراب مرگ می‌باشد که با توجه به نقش این مؤلفه‌ی روانشناختی در بیماران مبتلا به سرطان، این مطالعه با هدف بررسی میزان شیوع اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به سرطان شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۴ انجام گرفت.

روش: در این مطالعه‌ی توصیفی-مقطعی که بر روی ۱۰۱ بیمار مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بخش آنکولوژی بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه انجام شد نمونه گیری به صورت تصادفی ساده صورت گرفت از پرسشنامه‌ی اضطراب مرگ تمپلر که روابی و پایایی آن تأیید شده است، استفاده شد و در نهایت داده‌ها با استفاده از آمارهای توصیفی و استنباطی با نرم افزار SPSS نسخه‌ی ۲۲ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ۶۴,۳۵ درصد از بیماران زن و ۸۸,۱۱ درصد بیماران نفر افراد متأهل بودند. میانگین نمره کسب شده بیماران از اضطراب مرگ $9,71 \pm 3,58$ بود. ۸۱,۱۸ درصد بیماران مورد مطالعه اضطراب مرگ بالایی داشتند. در نهایت نتایج نشان داد که در این مطالعه بین اضطراب مرگ با برخی از مشخصات دموگرافیک رابطه‌ی معناداری وجود داشت.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاکی از اضطراب مرگ بالا در اکثریت بیماران مبتلا به سرطان بود که با توجه به میزان اضطراب مرگ بالا در این بیماران و اثرات روانشناختی آن، انجام مداخلات و مشاوره‌های روانشناختی به منظور کاهش اضطراب مرگ توسط روانشناس در بخش‌های آنکولوژی امری ضروری به نظر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: سرطان، اضطراب مرگ، کرمانشاه.

مقدمه

تهوع و استفراغ و ...) بیماران معطوف است، در حالی که با پیشرفت بیماری و علائم مرتبط با آن، بیماران از درد، رنج، تنها، تنبیه، کاهش کنترل می ترسند که همگی اینها به عنوان ابعاد اضطراب مرگ شناسایی شده اند (۱).

بیماران مبتلا به بیماری های بد خیم نظیر سرطان، به عنوان جمعیت های آسیب پذیر در نظر گرفته می شوند و اضطراب مرگ این گروه از بیماران با اختلال در بعد روانی و حتی روحی می تواند زندگی آنان را تحت تأثیر قرار دهد (۲). در نهایت با توجه به مطالب فوق می توان گفت اضطراب مرگ یکی از مؤلفه های روانشناسی مرتبط و مهم در بیماران مبتلا به سرطان می باشد و شیوه اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به سرطان از شفاقت لازم برخوردار نیست لذا این مطالعه با هدف بررسی شیوه اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به بخش آنکولوژی بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه در سال ۱۳۹۴ انجام گرفت.

روش مطالعه

این مطالعه به صورت توصیفی- مقطعي بر روی ۱۰۱ بیمار مبتلا به سرطان که جهت درمان در شش ماهه ای اول سال ۹۴ به بخش رادیوتراپی آنکولوژی بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه مراجعه نموده بودند و جهت شرکت در مطالعه رضایت کامل داشتند، انجام شد. قبل از جمع آوری داده ها اهداف پژوهش به بیماران توضیح داده شد و بر محضمانه بودن اطلاعات به دست آمده تأکید گردید. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه ای که بخش اول، مربوط به مشخصات تحصیلات، شغل و وضعیت اقتصادی بود و بخش دوم پرسشنامه های اضطراب مرگ Templer بود استفاده شد (۳). پرسشنامه اضطراب مرگ تمپلر شامل ۱۵ سؤال بلی- خیر بود که بر حسب جواب بلی یا خیر به آن نمره ۱ یا ۰ تعلق می گرفت (نمره ۱ در صورتی که پاسخ فرد نشان دهنده وجود اضطراب مرگ باشد و نمره صفر در صورتی که پاسخ فرد نشانگر عدم وجود اضطراب مرگ باشد). مثلا در سوال: آیا نگران مرگ هستید؟ پاسخ خیر، نشانگر عدم وجود اضطراب در فرد است و این یعنی کسب امتیاز ۰ و پاسخ بلی نشان دهنده وجود اضطراب مرگ در فرد و کسب نمره ۱ است. امتیاز پرسشنامه از ۰ (عدم وجود اضطراب مرگ) تا ۱۵ (اضطراب مرگ خیلی بالا) که حد وسط آن (۷-۶) نقطه برش در نظر گرفته شد. بیشتر از آن (۷ تا ۱۵) اضطراب مرگ بالا و کمتر از آن (۰ تا ۶) اضطراب مرگ پائین در نظر گرفته می شود (۴). مقیاس سنجش اضطراب مرگ

سرطان یکی از بیماری های شایع در دنیا متمدن امروزی است که تعداد افراد مبتلا به آن روز به روز افزایش می یابد (۱). علی رغم پیشرفت های قابل توجه علم پزشکی، سرطان همچنان به عنوان یکی از مهمترین بیماری های قرن حاضر و دومین علت مرگ و میر بعد از بیماری های قلب و عروق است (۲). علی رغم رشد روزافزون آمارهای مربوط به وقوع سرطان، پیشرفت های چشمگیری در زمینه اقدامات پیشگیرانه و درمانی برای مبتلایان و نجات یافتگان از این بیماری صورت گرفته است که موجب بهبود هر چه بهتر زندگی بیماران مبتلا به سرطان شده است (۳).

تشخیص سرطان بیش از هر بیماری دیگری تجربه ای بسیار ناخوشایند و غیرقابل باور برای هر فرد است می تواند به یک بحران عمیق وجودی در زندگی روزمره تبدیل شده که باعث می شود شغل، وضعیت اقتصادی، اجتماعی و زندگی خانوادگی بیمار دچار اختلال گردد و آینده بیماران و خانواده آنها را در معرض تهدید قرار دهد (۴). به طور مثال در برخی از مطالعات عنوان شده است که حتی در انواعی از سرطان ها که درمان مؤثری برای آن ها وجود دارد بیماران به واسطه آگاهی های غلط، تشخیص سرطان را معادل مرگ می دانند (۵). به همین دلیل یکی از عوامل موثر بر مؤلفه های سلامت روان در افراد مبتلا به سرطان، مرگ و اضطراب ناشی از آن می باشد (۶). با وجود افزایش تکنولوژی های پیشرفته در سیستم های بهداشتی درمانی، بقای بیشتر بیماران و دست یابی به علاج در شرایط مخاطره آمیز، مرگ واقعیتی است که همیشه وجود داشته و هر شخص ممکن است نسبت به مرگ برداشت و واکنشی منحصر به فرد داشته باشد (۷).

مرگ به خاطر ماهیت پر از ابهام آن، برای بسیاری از انسان ها به صورت یک تهدید جلوه می کند. انسانها به طور آگاهانه از مرگ خویش مطلع بوده و بیمارانی که تشخیص های مخاطره آمیزی چون سرطان برای آنان مطرح است ناگزیر به رویارویی با مرگ خویش هستند (۸). اضطراب مرگ به عنوان یک ترس غیرعادی و بزرگ از مرگ همراه با احساسی از وحشت از مرگ یا دلهزه هنگام فکر به فرآیند مردن یا چیزهایی که پس از مرگ رخ می دهند، تعریف می شود. از آنجایی که مرگ هرگز تجربه نشده و هیچ کس آن را به وضوح لمس نکرده، همه به نوعی در مورد آن دچار اضطراب هستند و این ترس و اضطراب در افراد مبتلا به سرطان شاید به مراتب بیشتر از سایر افراد جامعه باشد (۹،۱۰). با این وجود در اغلب موارد توجه تیم درمان بیشتر بر ثبت علائم فیزیکی و جسمانی (تسکین درد،

یافته ها

در این مطالعه پس از توزیع ۱۲۰ پرسشنامه، با توجه به شرایط بیماران مبتلا به سلطان و عدم همکاری برخی از بیماران در تکمیل پرسشنامه ها در نهایت ۱۰۱ نفر از بیماران در این مطالعه شرکت نمودند که ۶۵ نفر از آنها زن و ۳۶ نفر از آنها مرد بودند که ۲۵,۷ درصد از این افراد در گروه سنی جوان (۲۰ تا ۴۰ سال)، ۵۳,۵ درصد در گروه میانسال (۴۱ تا ۶۵ سال) و ۲۰,۸ درصد نیز در گروه سنی سالمند (بیشتر از ۶۶ سال) قرار داشتند. ۱۲ نفر از این بیماران را افراد مجرد و ۸۹ نفر را افراد متاهل تشکیل داده اند. افراد از لحاظ میزان تحصیلات و وضعیت اقتصادی نیز مورد بررسی قرار گرفتند که ۶۲,۴ درصد از این بیماران را افراد بی سواد تشکیل دادند و ۴۸,۵ درصد افراد نیز دارای وضعیت اقتصادی ضعیف بودند ([جدول ۱](#)).

یک پرسشنامه استاندارد بوده و در پژوهش های مختلف Templer در سطح جهان جهت سنجش اضطراب مرگ مورد استفاده قرار گرفته است و در کشور ایران نیز ترجمه، روانسنجی شده است به طور مثال رجبی و بحرانی در سال ۱۳۸۰ آن را بر روی ۱۳۸ دانشجو در شهر اهواز بررسی کرده و همسانی درونی آن را ۷۳ درصد گزارش نموده اند ([۱۵](#)). مسعودزاده و همکاران نیز در سال ۱۳۸۷ در پژوهش Templer ۹۵ درصد گزارش نمودند ([۱۶](#)). در نهایت پس از تکمیل پرسشنامه SPSS نسخه ۲۲ در دو بخش توصیفی و استنباطی (آزمون مان ویتنی و کروکسکال- والیس) تجزیه و تحلیل شد.

جدول ۱: مشخصات دموگرافیک بیماران مورد مطالعه به تفکیک جنسیت

		میزان تحصیلات						وضعیت اقتصادی			تأهل			مشخصات دموگرافیک	
		فوق لیسانس	دیپلم	سیکل دیپلم	بی سواد	ضعیف		خوب	متاهل	مجرد	متاهل	خوب	جنین	زن	
۴	۳	۸	۱۵	۳۵	۳۳	۲۹	۳	۵۸	۷				زن		
.	.	۵	۳	۲۸	۱۶	۱۶	۴	۳۱	۵				مرد		
۴	۳	۱۳	۱۸	۶۳	۴۹	۴۵	۷	۸۹	۱۲				جمع کل		

بیماران در پرسشنامه اضطراب مرگ ۱۵ و ۱ بود ([جدول ۲](#)).

پس از اجرای آزمون بیشترین و کمترین امتیاز کسب شده

جدول ۲: آمار توصیفی مربوط به امتیازهای کسب شده از پرسشنامه ای اضطراب مرگ

نوع پرسشنامه	شاخص آماری	سؤالات	تعداد	بیشترین امتیاز (درصد فراوانی)	کمترین امتیاز (درصد فراوانی)	میانگین	انحراف از استاندارد
اضطراب مرگ	۱۵	۱۵ (درصد)	۱ (درصد)	۹,۷۱	۳,۵۸		

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی شیوه اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به سلطان مراجعه کننده به بخش رادیوتراپی آنکولوژی بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه بود در همین راستا یکی از یافته های پژوهش حاضر میزان اضطراب مرگ بالا در بیماران مبتلا به سلطان بود که با سیاری از مطالعات که در این زمینه صورت گرفته است همسو می باشد. اسماعیلی و همکاران در مطالعه‌ی سال ۱۳۹۱ نشان دادند که تهدید حیات دغدغه و نگرانی اصلی بیماران پس از مواجهه با تشخیص سلطان بود ([۱۶](#)). نتایج مطالعات Gurm و همکاران نیز بر روی زنان مبتلا به سلطان نشان داد که زنان مبتلا به سلطان پس از مواجهه با تشخیص بیماری دچار فشار روانی شدید شدند و عقیده داشتند که سلطان معادل مرگ است و حس مرگ قریب الوقوع و

نتایج نشان داد که در این مطالعه بین جنسیت با اضطراب مرگ و اضطراب مرگ با تأهل رابطه‌ی معناداری وجود نداشت ($P > 0,05$). اما بین سن و اضطراب مرگ تفاوت معناداری وجود داشت که گروه سنی میانسال اضطراب مرگ بیشتری را نسبت به دو گروه جوان و سالمند داشتند ($P < 0,05$).

همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که بین میزان تحصیلات و اضطراب مرگ تفاوت معناداری وجود داشت به طوری که بیشترین میزان اضطراب مرگ در افراد بی سواد مشاهده شد ($P < 0,05$). بین وضعیت اقتصادی و اضطراب مرگ تفاوت معناداری وجود داشت به طوری که بیشترین اضطراب مرگ در افراد دارای وضعیت اقتصادی ضعیف مشاهده شد ($P < 0,05$).

وجود دارد، به طوری که افراد بی سواد و کم سواد در مقایسه با افراد تحصیل کرده اضطراب مرگ بیشتری را تجربه می کنند (۲۳).

نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاکی از اضطراب مرگ بالا در بیماران مبتلا به سرطان بود که با توجه به میزان اضطراب مرگ بالا در این بیماران و اثرات روانشناسنی این مؤلفه ی مهمن در زندگی آنان، آموزش مقابله با اضطراب مرگ و مرگ آگاهی به بیماران مبتلا به سرطان و همچنین انجام مداخلات و مشاوره های روانشناسنی به منظور تسکین تنش های روانی توسط روانشناس در بخش های مربوط به این بیماران در بیمارستان ها جهت بهبود سطح سلامت روان بیماران مبتلا به سرطان، امری ضروری و مؤثر به نظر می رسد. یکی از محدودیت های مطالعه ای حاضر عدم همکاری بیماران در تکمیل پرسشنامه ها، به دلیل سخت بودن پاسخ به سوالات اضطراب مرگ برای بیماران مبتلا به سرطان بود. لذا در تعمیم نتایج بهتر است احتیاط نمود. همچنین با توجه به اینکه نمونه های مورد مطالعه را بیماران مبتلا به سرطان تشکیل دادند پیشنهاد می شود که در این زمینه مطالعات دیگری با حجم نمونه بیشتر انجام شود و مطالعات بیشتری در زمینه اضطراب مرگ و تاثیر و رابطه آن با دیگر مؤلفه های روانشناسنی در بیماران مبتلا به سرطان انجام گیرد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همکاری بیماران و کارکنان محترم بخش رادیوتراپی و آنکولوژی بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه که ما را در انجام این مطالعه صمیمانه یاری نموند، خالصانه تشکر و قدردانی می گردد.

References

1. Saffari M, Zeidi IM, Pakpour AH. Role of Religious Beliefs in Quality of Life of Patients with Cancer. Hakim 2012; 15(3): 243- 250. [Persian]
2. Hasanpur DA. Quality of life related factor in cancer patients. Behbood 2006;10: 110-9.
3. Bisht M, Bist SS, Dhasmana DC, Saini S. Quality of life as an outcome variable in the management of advanced cancer. Indian J Med Paediatr Oncol 2010; 31(4):121-5.
4. Vedat I, perinan G, Seref K, Anmet O, Fikert A. The relationship between disease features and quality of life in patient with cancer. Canc Nurs 2001; 24: 490-5.
5. Solomon S, Greenberg J, Pyszczynski T. Pride and Prejudice Fear of Death and Social Behavior. Curr Dir Psychol Sci. 2000;9(6):200-4.
6. Farsi Z, Dehghan Nayeri N, Negarandeh R. Coping strategies of adults with leukemia undergoing hematopoietic stem cell transplantation in Iran: a qualitative study. Nurs Health sci. 2010;12(4):485-92.[Persian]
7. Lehto RH, Stein KF. Death anxiety: an analysis of

حتمی و ترس از مرگ را داشتند (۱۷). آقاباری و همکاران در مطالعه ای که بر روی زنان مبتلا به سرطان سینه انجام دادند اظهار داشتند که سرطان سینه برای بسیاری از زنان واقعه ای ترسناک و مصیبت بار می باشد. به طوری که احساس اندوه، اضطراب از مرگ، گیجی و عصبانیت به عنوان واکنشی طبیعی و در عین حال فشارهای روانی نسبت به تشخیص سرطان و درمان های آن در مبتلایان گزارش گردیده است (۱۸). مطالعه ای Gurm نشان داد که زنان بومی استرالیا سرطان را یک بیماری کثیف دانسته اند و دیدی توانم با ترس به این بیماری داشته اند (۱۹).

در مطالعه ای حاضر بین اضطراب مرگ با جنسیت رابطه معناداری مشاهده نشد در حالی که یافته های پژوهش Pierce و همکاران در سال ۲۰۰۷ نشان دهنده ای تفاوت معناداری از لحاظ جنسیتی در میزان اضطراب مرگ بوده است (۱۹). همچنین نتایج بدست آمده از مطالعات Thorson نشان داد که زنان از اضطراب مرگ بیشتری نسبت به مردان برخوردارند و افراد جوانتر نسبت به افراد پیرتر اضطراب مرگ بالاتری را گزارش کردند (۲۰،۲۱). اما در برخی از مطالعات هم عنوان می کنند بین اضطراب مرگ و جنس هیچ ارتباطی وجود ندارد. به عنوان مثال در میانگین امتیاز اضطراب مرگ مردان و زنانی که متصدی برگزاری مراسم تدفین بودند اختلاف معنی داری مشاهده نشد و بیان کردند که ممکن است واقعاً هیچ تفاوتی در سطح اضطراب مرگ زنان و مردان وجود نداشته باشد، بلکه بدليل وجود الگوهای فرهنگی است که به زنان اجازه می دهد تا اضطراب خود را آزادانه تر ابراز کنند (۲۲).

در این مطالعه بین میزان تحصیلات و اضطراب مرگ تفاوت معناداری وجود داشت به طوری که بیشترین میزان اضطراب مرگ در افراد بی سواد مشاهده شد که با مطالعه ای Aziza و همکاران همسو می باشد که آنان نیز بیان کردند بین سطح تحصیلات و اضطراب مرگ ارتباط

- an evolving concept. Res Theor Nurs Pract 2009; 23: 23-8.
8. Bahrami N, Moradi M, Soleimani M, Kalantari Z, Hosseini F. Death Anxiety and its Relationship with quality of life in Women with Cancer. IJN.2013;26(82):5-61.[Persian]
 9. Emanuel EJ, Fairclough DL, Wolfe P, Emanuel LL. Talking with terminally ill patients and their caregivers about death, dying, and bereavement: is it stressful? Is it helpful? .Arch Intern Med.2004;164(18). 1999-2004.
 10. Degi CL. Non-disclosure of cancer diagnosis: an examination of personal, medical, and psychosocial factors. Support Care Cancer. 2009 Aug;17(8):1101-7.
 11. Fu MR, Xu B, Liu Y, Haber J. 'Making the best of it': Chinese women's experiences of adjusting to breast cancer diagnosis and treatment. J Adv Nurs. 2008 ; 63(2):155-65.
 12. Holzner B, Kemmler G, Celli D, De Paoli C, Meraner V, Kopp M, et al. Normative data for functional assessment of cancer therapy general scale and its use for the interpretation of quality of life scores in cancer survivors. Acta Oncol. 2004;43(2):153-60.
 13. Templer, D. I. The construction and validation of a death anxiety scale. The J Gen Psychol, 1970; 82, 165-17.
 14. Masoudzadeh A, Setareh J, Mohammadpour R, Modanloo kordi M. A survey of death anxiety among personnel of a hospital in Sari. J Mazandaran Univ Med Sci. 2008;18(67):84-90. [Persian]
 15. Rajabi Gh, Bohrani M. Factorial analysis of death anxiety scale. Psychol J; 2001.4: 331-344. [Persian]
 16. Esmaeili R, Ahmadi F, Mohammadi E, Tirgari Seraj A. Life Threatening: The Most Important Concern of Patients Confronting Cancer Diagnosis.Hayat.2013; 18(5):12-22.[Persian]
 17. Gurm BK, Stephen J, MacKenzie G, Doll R, Barroetavena MC, Cadell S. Understanding Canadian Punjabi-speaking South Asian women's experience of breast cancer: a qualitative study. Int J Nurs Stud. 2008 ; 45(2): 266-76.
 18. Aghaberi M, Ahmadi F, Mohammadi E, Hagizadeh E, Varvarani A. Physical, Emotional and social dimension of quality of life among breast cancer women under chemotherapy. IJNR 2007; 1(3): 55-65.[Persian]
 19. Pierce,J.Cohen,A.Chemberce,J.Meade,R. Gender dissereneces in this anxiety and religious orientation among US high school &college students. Ment Health Relig Cult. 2007;10(2), 143-150.
 20. Thorson, J. A. & Powell, F. C.Elements of death anxiety and meaning of death. J Clin Psychol. 2006; 44, 691-701.
 21. Thorson, J. A., & Powell, F. C. Meanings of death and intrinsic religiosity, J Clin Psychol. 1990;46, 379-391.
 22. Harrawood LK, White LJ, Benshoff JJ. Death anxiety in a national sample of United States funeral directors and its relationship with death exposure, age, and sex. OMEGA. 2008;58(2):129-46.
 23. Azaiza F, Ron P, Shoham M, Gigini I. Death and dying anxiety among elderly Arab Muslims in Israel. Death Stud. 2010;34(4):351-64.